

Bruxelles, 11. siječnja 2022.
(OR. en)

5080/22

ECOFIN 12
UEM 6
SOC 6
EMPL 5
COMPET 2
ENV 4
EDUC 3
RECH 5
ENER 3
JAI 9
GENDER 2
ANTIDISCRIM 2

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika (dio 2.) / Vijeće
Br. preth. dok.:	14146/21 + ADD 1
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 742 final
Predmet:	Nacrt PREPORUKE VIJEĆA o ekonomskoj politici europodručja

---

Za delegacije se u prilogu nalazi verzija Nacrta preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja sastavljena nakon sastanaka Gospodarskog i financijskog odbora te Radne skupine Euroskupine, koju bi Vijeće za ekonomske i financijske poslove (Ecofin) trebalo odobriti 18. siječnja 2022. Tekst bi trebao biti formalno donesen nakon što ga Europsko vijeće potvrdi u ožujku 2022.

Nacrt PREPORUKE VIJEĆA
o ekonomskoj politici europodručja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136. u vezi s člankom 121. stavkom 2.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

budući da:

- (1) Nakon vrlo duboke recesije 2020. gospodarstvo europodručja solidno se i brzo oporavlja. Rast BDP-a u drugom tromjesečju 2021. premašio je očekivanja te se prema jesenskoj gospodarskoj prognozi Komisije iz 2021.³ očekuje da će BDP europodručja u 2021. porasti za 5,0 %. Očekuje se da će gospodarstvo europodručja u posljednjem tromjesečju 2021. ponovno dosegnuti razinu BDP-a prije krize. Do drugog tromjesečja 2021. BDP sedam zemalja europodručja već se vratio na razine prije krize. Predviđa se da će godišnji BDP europodručja 2022. porasti za 4,3 %, no očekuje se da će oporavak u različitim zemljama i sektorima biti neujednačen. Domaća potražnja glavni je pokretač rasta BDP-a, a povezana je s ublažavanjem ograničenja nakon uvođenja cijepljenja, postupnim poboljšanjima na tržištima rada, povlačenjem dodatnih ušteda nastalih tijekom razdoblja ograničenja kretanja i sa snažnim rastom ulaganja zahvaljujući povoljnim uvjetima financiranja i potpori iz instrumenta NextGenerationEU. U skladu s preporukom, države članice europodručja pojedinačno i zajednički u okviru Euroskupine poduzele su mjere kojima se osigurava usmjerenost politika na potporu oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19. Razina neizvjesnosti i u budućnosti će ostati visoka, a unutar i izvan EU-a bit će prisutni znatni rizici, među ostalim povezani s razvojem pandemije, koje će trebati pomno pratiti.
- (2) Tijekom godine snažan rast domaće potražnje naišao je na ograničenja na strani ponude, uključujući manjak ulaznih materijala i poremećaje u logistici. Osim toga, manjak radne snage i vještina sve je veći problem u nekim sektorima i državama članicama. Nakon nekoliko godina vrlo niskih stopa inflacije, one su u europodručju od početka 2021. porasle, posebno zbog baznih učinaka, visokih cijena energije i uskih grla u nabavi, iz čega se može zaključiti da je to prijelazna pojava povezana s postupkom prilagodbe nakon ukidanja ograničenja kretanja. U studenome 2021. inflacija u europodručju dosegla je 4,9 %. U skladu s jesenskom prognozom predviđa se da će se 2022. smanjiti na 2,2 %, a 2023. na 1,4 %.

---

³ Sva upućivanja na prognoze odnose se na jesensku gospodarsku prognozu službi Komisije iz 2021., osim ako je izričito navedeno drukčije.

- (3) U 2021. europska strategija oporavka bila je usmjerena na provedbu plana NextGenerationEU i njegova najvećeg instrumenta, Mehanizma za oporavak i otpornost (Mehanizam)⁴. Nakon pozitivnih ocjena Komisije, Vijeće je do sredine studenoga 2021. odobrilo planove za oporavak i otpornost za 22 države članice, uključujući 18 zemalja europodručja. Tijekom sljedećih godina učinkovita provedba reformi i ulaganja u okviru Mehanizma imat će snažan pozitivan učinak na funkcioniranje gospodarstava europodručja. Učinkovitom provedbom Mehanizma poticat će se uzlazna ekonomska i socijalna konvergencija u državama članicama europodručja na osnovi ključa za raspodjelu njegovih sredstava. Zahvaljujući Mehanizmu ujedno se ojačalo povjerenje te su se poduprli rast i makrofinancijska stabilnost, čime se uravnotežuje kombinacija politika i dopunjuju djelovanja Europske središnje banke (ESB). Osim potpore oporavku, Mehanizam ima za cilj strukturnu preobrazbu gospodarstava država članica, posebno kako bi se ostvarile zelena i digitalna tranzicija. Dosljednim ulaganjima i reformama u okviru Mehanizma te upotrebom fondova kohezijske politike nastoji se pojačati otpornost europodručja na buduće šokove i trajno povećati potencijalna proizvodnja, podupirati zapošljavanje i svladavati društvene izazove. Nadalje, dužničkim instrumentima u eurima koje Unija izdaje radi financiranja Mehanizama povećat će se dubina i likvidnost europskih tržišta kapitala te doprinijeti jačanju eura kao međunarodne valute. Zahvaljujući izdavanju zelenih obveznica u okviru instrumenta NextGenerationEU dodatno će se doprinijeti promicanju održivih ulaganja.

---

⁴ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

- (4) Provedbom reformi i ulaganja iz planova za oporavak i otpornost omogućit će se isplata sredstava iz Mehanizma i učinkovito doprinijeti ostvarenju prioriteta politike europodručja, što uključuje preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja⁵. To će se, među ostalim, odnositi na jačanje nacionalnih institucijskih okvira, podupiranje visokokvalitetnih javnih ulaganja i mjere politike za potporu socijalnoj koheziji te pravednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji. Time bi se trebalo osigurati održiv i uključiv oporavak, očuvati potencijal rasta i ojačati otpornost. Navedeno je u skladu s Godišnjim pregledom održivog rasta i četirima dimenzijama konkurentne održivosti, a to su održivost okoliša, produktivnost, pravednost i makroekonomska stabilnost⁶.
- (5) Odgovarajuće potporne i uzajamno osnažujuće gospodarske politike osigurale su učinkovitu makroekonomsku stabilizaciju i ograničile učinak na ishode na tržištu rada ublažavanjem rizika od dugoročnih štetnih posljedica i podupiranjem brzog gospodarskog oporavka. Dobra kombinacija monetarne i fiskalne politike, zajedno sa strukturnim reformama i financijskim politikama, i dalje će biti ključna za dobro funkcioniranje europodručja, uz potpuno poštovanje uloga država članica i institucija u skladu s Ugovorom.

---

⁵ Preporuka Vijeća od 13. srpnja 2021. o ekonomskoj politici europodručja, SL C 283, 15.7.2021., str. 1.

⁶ Godišnji pregled održivog rasta 2022., COM(2021)740.

- (6) Mjere monetarne politike ESB-a usmjerene su na osiguravanje neometanog funkcioniranja različitih segmenata financijskog tržišta i zaštitu kanala monetarne transmisije te, u konačnici, zaštitu srednjoročne stabilnosti cijena. U srpnju 2021. ESB je objavio svoju novu strategiju monetarne politike. Novom strategijom uvodi se simetrična ciljna inflacija od 2 % u srednjoročnom razdoblju. Upravno vijeće potvrdilo je i da su primarni instrument monetarne politike ESB-a i dalje njegove kamatne stope. U listopadu 2021. ESB je pokrenuo dvogodišnju fazu istraživanja za projekt digitalnog eura. Za stvaranje digitalnog eura bila bi potrebna intervencija zakonodavaca Unije, a Komisija namjerava podnijeti prijedlog na temelju članka 133. UFEU-a. Ovisno o njezinu dizajnu, takvom digitalnom valutom središnje banke moglo bi se, među ostalim, osigurati opskrbu javnim novcem u digitalnom obliku, poduprijeti digitalizaciju europskog gospodarstva i aktivno poticati inovacije u plaćanjima malih vrijednosti⁷. Osim toga, moglo bi se doprinijeti jačanju međunarodne uloge eura i otvorene strateške autonomije Europe.
- (7) Europska Komisija 19. listopada 2021. ponovno je pokrenula raspravu o preispitivanju gospodarskog upravljanja kako bi došla do širokog konsenzusa o tome kako poboljšati taj okvir, ukloniti makroekonomske neravnoteže i odgovoriti na fiskalne izazove na način kojim se potiču tranzicija i rast, uzimajući u obzir pouke izvučene iz krize uzrokovane bolešću COVID-19.

---

⁷ Vidjeti Izvješće ESB-a o digitalnom euru iz listopada 2020., dostupno na https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

- (8) Predviđa se da će 2021. deficit opće države u europodručju u cjelini dosegnuti 7,1 % BDP-a, ali će se 2022. smanjiti na 3,9 %. Prema procjeni Komisije, predviđa se da će fiskalna politika europodručja 2021. i 2022. i dalje biti poticajna (1,75 % BDP-a odnosno 1 % BDP-a). Javna ulaganja koja se financiraju na nacionalnoj razini i na razini EU-a u 2022. doprinijet će poticajnom smjeru politike. Od studenoga 2021. provedbom 18 nacionalnih planova za oporavak i otpornost država europodručja koje je Vijeće dosad odobrilo osigurat će se opsežna financijska potpora državama članicama europodručja u iznosu do 262 milijarde EUR u obliku bespovratnih sredstava i 139 milijardi EUR u zajmovima u razdoblju do 2026. Koordinacija nacionalnih fiskalnih politika, uz puno uvažavanje Pakta o stabilnosti i rastu, nužna je za učinkovit odgovor na šok uzrokovan bolešću COVID-19, održiv oporavak i normalno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije (EMU). Iako će opća klauzula o odstupanju ostati aktivna u 2022., očekuje se da će se deaktivirati od 2023. Kako oporavak napreduje, fiskalna politika preusmjerava se s privremenih hitnih mjera na ciljane mjere potpore oporavku. Povećanje udjela duga u BDP-u (s 85,5 % BDP-a 2019. na 100 % BDP-a 2021.) odraz je kombiniranih učinaka smanjenja proizvodnje i nužnog odgovora politike na velik šok uzrokovan bolešću COVID-19. Međutim, s obzirom na to da su udjeli duga u BDP-u u nekim državama članicama europodručja bili visoki i prije šoka, cilj politike bit će postupno, trajno i poticajno smanjenje duga u velikom dijelu europodručja.

- (9) U tom kontekstu, čini se da je osobito važno poboljšati sastav javnih financija, među ostalim promicanjem ulaganja i kvalitete proračunskih mjera i osiguravanjem srednjoročne i dugoročne fiskalne održivosti, među ostalim imajući u vidu klimatske promjene te zelenu i digitalnu tranziciju. Zelenim proračunom, preispitivanjem potrošnje, funkcionalnim programima upravljanja javnim ulaganjima i učinkovitim okvirima javne nabave mogu se poboljšati transparentnost i učinkovitost javnih financija te stvoriti fiskalni prostor za dodatna javna ulaganja. Reforme za učinkovitiju i pravedniju politiku prihoda postale su još važnije u razdoblju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Porezni sustavi u europodručju mogu postati povoljniji za rast i okoliš, posebno otklanjanjem poremećaja i smanjivanjem poreznog opterećenja rada, koje je u većini država članica europodručja i dalje visoko. Mjere koje se odnose na agresivno porezno planiranje, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza mogu učiniti porezne sustave učinkovitijima i pravednijima te istodobno podupirati oporavak i povećanje prihoda. Porezni se okvir zbog globalizacije mora prilagoditi sve digitaliziranijem gospodarstvu. U okviru Uključivog okvira OECD-a i skupine G-20 za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS) postignut je dogovor o reformi globalnog oporezivanja kako bi se odgovorilo na porezne izazove koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva i ograničilo štetnu poreznu konkurenciju.

- (10) Brz i odlučan odgovor politika na nacionalnoj razini i razini Unije, među ostalim putem instrumenta NextGenerationEU, učinkovito je ublažio posljedice krize na kućanstva i poduzeća. Zahvaljujući tom koordiniranom djelovanju, razlike su manje od prvotnih prognoza, a dugoročne su štetne posljedice ublažene. Potpora politike, među ostalim u okviru programa skraćenog radnog vremena i drugih mjera za očuvanje radnih mjesta, pomogla je da poduzeća ostanu aktivna tijekom krize te je ograničila rast stope nezaposlenosti i smanjenje raspoloživog dohotka. Iako u porastu, stope nesolventnosti u 2021. i dalje su bile ograničene unatoč postupnom ukidanju mjera potpore. I na tržištima rada bilježe se postupna poboljšanja; stopa zaposlenosti u drugom tromjesečju 2021. ponovno se povećala na 72,1 %, što je blizu najvišoj razini od 72,9 % zabilježenoj prije izbijanja bolesti COVID-19, u četvrtom tromjesečju 2019. Ubrzano uvođenje digitalne tehnologije tijekom krize moglo bi imati pozitivan učinak na produktivnost, ako se održi. Međutim, kriza uzrokovana bolešću COVID-19 imala je znatne teritorijalne, sektorske i distribucijske posljedice, zbog čega će se morati provesti preraspodjele unutar zemalja i sektora te među njima, uz znatne troškove tranzicije za radnike i poduzeća.

(11) Iako je rast stečaja dosad bio ograničen, zbog pandemije su mnoga poduzeća imala slabije bilance, što bi moglo ograničiti njihovu sposobnost financiranja projekata ulaganja u kratkom roku i ugroziti njihovu sposobnost otplate. Kako oporavak napreduje, potporu bi trebalo postupno ukinuti i preciznije usmjeriti. Manjom uporabom dužničkih instrumenata ograničile bi se nepredviđene obveze i doprinijelo očuvanju ulagačkih kapaciteta poduzeća. Pri pravodobnom povlačenju mjera potpore za provedbu politika mora se osigurati podupiranje ulaganja i zapošljavanja te izbjegavanje propadanja održivih poduzeća, a da se pritom ne ometa uredan izlazak neodrživih poduzeća u srednjoročnom razdoblju. U tom je kontekstu ključno poboljšati pristup financiranju za poduzeća, ojačati njihove bilance i povećati kapacitet i učinkovitost okvirâ za nesolventnost. Nacionalni sustavi za nesolventnost znatno se razlikuju na razini europodručja te će biti potrebne mjere za povećanje kapaciteta kako bi se stvorio učinkovit administrativni i pravosudni sustav. Poboljšanjem okvira za nesolventnost može se doprinijeti i zdravijim bilancama u bankarskom sektoru, što će imati pozitivan učinak na ponudu kredita. Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti⁸, kojom se u državama članicama nastoje uvesti minimalni standardi o preventivnom restrukturiranju i otpustu duga za poduzetnike, morat će se prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 17. srpnja 2022. Nadalje, integracija tržišta kapitala EU-a ključna je kako bi se poduzećima osigurali alternativni izvori financiranja kao dopuna bankovnom kreditiranju. Razvitkom unije tržišta kapitala⁹ može se poboljšati pristup financiranju za poduzeća europodručja, mobilizirati dugoročna ulaganja u zelene nove tehnologije i infrastrukturu, promicati vlasnička ulaganja i ukloniti prekogranične prepreke ulaganjima, među ostalim usklađivanjem određenih aspekata materijalnog prava o stečajnim postupcima.

---

⁸ Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti), SL L 172, 26.6.2019., str. 18.

⁹ Tijekom sastanka na vrhu država europodručja održanog 25. lipnja 2021. čelnici EU-a istaknuli su svoju političku potporu uniji tržišta kapitala i pozvali na brzu provedbu akcijskog plana za uniju tržišta kapitala.

(12) Iako se zaposlenost brzo oporavlja, očekuje se da će neki sektori te određene kategorije radnika i regije trajno biti pod utjecajem krize i snažnog pritiska za ozelenjivanje gospodarstva i ubrzavanje digitalizacije. Posebno su pogođeni mladi, niskokvalificirane osobe i osobe migrantskog podrijetla. Nova radna mjesta koja se otvaraju mogu se razlikovati od radnih mjesta koja su izgubljena zbog krize. Određene skupine, uključujući žene, i dalje nailaze na strukturne izazove u integraciji na tržište rada. Uska grla u lancu opskrbe i porast cijena energije mogli bi usporiti oporavak zaposlenosti u određenim sektorima. Mjere politike kojima se olakšavaju prelasci s jednog radnog mjesta na drugo i reintegracija na tržište rada stoga će biti ključne za potporu prilagodbi i ublažavanje socijalnih učinaka, posebno s obzirom na usporednu tranziciju. Komisija je iznijela Preporuku o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE)¹⁰, u kojoj se države članice poziva da izrade koherentne pakete politika u kojima se kombiniraju mjere usmjerene na nadoknađivanje manjka vještina i pomaže pojedincima da se uspješno nose sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Ti bi se paketi sastojali od triju komponenata, a to su: i. vremenski ograničeni i dobro osmišljeni poticaji za zapošljavanje i prelasci s jednog radnog mjesta na drugo te potpora za poduzetnike, ii. mogućnosti za usavršavanje i prekvalifikaciju povezane s potrebama na tržištu rada te iii. poboljšana potpora službi za zapošljavanje. U međuvremenu je kohezivnost socijalne zaštite u europodručju i dalje od temeljne važnosti s obzirom na zdravstvenu i gospodarsku krizu te kako bi se osigurala pravedna usporedna tranzicija. Europski stup socijalnih prava¹¹ i dalje služi kao orijentir za zapošljavanje, vještine i mjere socijalne politike kojima se potiču uzlazna gospodarska i socijalna konvergencija te bolji radni i životni uvjeti u državama članicama. Akcijskim planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava, koji je donesen u ožujku 2021., utvrđena su tri glavna cilja EU-a u vezi sa i. zapošljavanjem, ii. obrazovanjem odraslih i iii. smanjenjem siromaštva do 2030.¹², kojima će doprinijeti mjere politike preporučene u nastavku. Čelnici EU-a pozdravili su te ciljeve na socijalnom samitu u Portu 8. svibnja 2021. i na sastanku Europskog vijeća 24. i 25. lipnja 2021.

---

¹⁰ Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE), SL L 80, 8.3.2021., str. 1.

¹¹ Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava, SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

¹² EU se obvezao da će do 2030. ostvariti svoje sljedeće glavne ciljeve: najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno, najmanje 60 % osoba u dobi od 25 do 64 godine trebalo bi svake godine sudjelovati u aktivnostima učenja, a broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti trebao bi biti manji za barem 15 milijuna u usporedbi s 2019.

- (13) Države članice osmislile su ambiciozne planove reformi i ulaganja koji će imati financijsku i političku potporu Mehanizma te čija je provedba iznimno važna. Kako bi se osigurala brza apsorpcija povezanih sredstava, bit će ključno povećati kvalitetu institucija, posebno jačanjem administrativnih kapaciteta, izbjegavajući pritom udvostručivanje i preklapanje s drugim instrumentima EU-a. Države članice mogu poboljšati okvirne uvjete za privatna ulaganja poboljšanjem poslovnog okružja. Za neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta bit će ključno zaštititi i ojačati otpornost opskrbnog lanca na jedinstvenom tržištu otkrivanjem i uklanjanjem uskih grla i nedostataka u opskrbi, uz otvorena tržišta, konvergenciju standarda, veću diversifikaciju, kružnost i učinkovitost resursa. I dalje je relevantna Preporuka Vijeća o ekonomskoj politici europodručja 2021., donesena 13. srpnja 2021., u kojoj se poziva na daljnju integraciju jedinstvenog tržišta robe i usluga, uključujući digitalno jedinstveno tržište, uklanjanjem nepotrebnih ograničenja, unapređenjem nadzora tržišta i jamčenjem dostatnih administrativnih kapaciteta.
- (14) Zahvaljujući prethodnim reformama bankarski sektor pokazao je opću otpornost na ozbiljni gospodarski stres. Opsežna potpora politike tijekom krize i solidan oporavak u 2021. umanjili su zabrinutost zbog slabijih korporativnih bilanci. Ipak, u bankama europodručja moglo bi doći do pogoršanja kvalitete imovine. Kako bi se očuvala stabilnost bankarskog sektora i njegova sposobnost financiranja gospodarskog oporavka, važni su pravodobno praćenje rizikâ, proaktivna suradnja s dužnicima i aktivno upravljanje neprihodonosnim kreditima, kao i veća profitabilnost i čvrst regulatorni okvir.

- (15) Gospodarska veličina i integracija europodručja te mjere poduzete kao odgovor na krizu djelovali su kao stabilizacijski čimbenici na svjetskoj razini tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19. S obzirom na međupovezanost gospodarstava, države članice europodručja u narednim će godinama morati provesti dogovorena ulaganja i reforme kako bi iz krize izašle jače te istodobno dalje produbljivati ekonomsku i monetarnu uniju kako bi ona postala otpornija na buduće šokove i snažnija na međunarodnoj razini. Kretanja u naprednim tržišnim gospodarstvima i tržišnim gospodarstvima u usponu imaju izravne posljedice na europodručje putem niza kanala, među ostalim u pogledu zdravstvene politike i politike cijepljenja, kretanja monetarne politike, financijskih tokova, globalnih lanaca vrijednosti i trgovine. Ograničenja u globalnim lancima opskrbe koja su se pojavila nakon početka oporavka još su jedan dokaz sve veće globalne gospodarske međupovezanosti. U međuvremenu, suficit tekućeg računa europodručja nastavio se postupno smanjivati te je 2020. dosegao razinu blizu onoj na koju su upućivali temeljni pokazatelji. Međutim, predviđa se da će u razdoblju od 2020. do 2023. porasti s 2,6 % na 3,4 %. Jačanjem međunarodne uloge eura, koji je posljednjih godina bio uglavnom stabilan, među ostalim razvojem digitalnog eura, mogla bi se povećati gospodarska i financijska autonomija europodručja i Unije te poboljšati globalna financijska stabilnost.

- (16) Produblјivanje ekonomske i monetarne unije i dalje je ključno. Bankovna unija i unija tržišta kapitala projekti su koji se uzajamno podupiru i čija je svrha promicanje rasta, zaštita financijske stabilnosti i podupiranje istinske ekonomske i monetarne unije. Uklanjanjem preostalih nedostataka dodatno bi se povećala stabilnost i otpornost europodručja, doprinijelo napretku gospodarstava europodručja te ojačala međunarodna uloga eura. Dovođenje bankovne unije i unije tržišta kapitala, uz pravodobnu ratifikaciju sporazumâ o izmjeni Ugovora o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma te Međuvladinog sporazuma o Jedinstvenom fondu za sanaciju, i dalje su od ključne važnosti. Time će se poduprijeti i zelena i digitalna tranzicija, za koje su potrebna znatna ulaganja. Na sastanku na vrhu država europodručja održanom 25. lipnja 2021. ponovno je naglašena predanost dovršetku bankovne unije, a Euroskupina u uključivom sastavu pozvana je da bez odgode i konsenzusom postigne dogovor o postupnom planu rada s konkretnim rokovima za sve neriješene elemente. Na sastanku se pozvalo i na brzu provedbu Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala u skladu s prioritetima utvrđenima u zaključcima Vijeća od 3. prosinca 2020. I dalje je relevantna Preporuka Vijeća o ekonomskoj politici europodručja 2021. od 13. srpnja 2021., u kojoj se poziva na dovršetak ekonomske i monetarne unije te jačanje međunarodne uloge eura.

PREPORUČUJE da u razdoblju od 2022. od 2023. države članice europodručja pojedinačno (uključujući provedbom svojih planova za oporavak i otpornost) i zajednički u okviru Euroskupine poduzmu sljedeće:

1. Nastave upotrebljavati i koordinirati nacionalne fiskalne politike u svim državama članicama kako bi se učinkovito podržao održiv i uključiv oporavak. Zadrže umjereno poticajan smjer fiskalne politike u cijelom europodručju 2022., uzimajući u obzir nacionalne proračune i financijska sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Postupno usmjere fiskalne mjere prema ulaganjima kojima se promiče održiv i uključiv oporavak, u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom, uz posvećivanje posebne pozornosti kvaliteti proračunskih mjera. S obzirom razinu neizvjesnosti, održe fiskalnu politiku prilagodljivom kako bi se moglo reagirati na razvoj pandemije. Diferenciraju fiskalne politike i pritom uzimaju u obzir snagu oporavka, osiguravaju fiskalnu održivost i potiču ulaganja te istodobno vode računa o potrebi za smanjenjem razlika.
2. Promiču politike kojima se smanjuje agresivno porezno planiranje, utaja poreza i izbjegavanje plaćanja poreza kako bi se osigurala pravednost i učinkovitost poreznih sustava. Rade na ograničavanju štetne porezne konkurencije, među ostalim primjenom globalnog rješenja temeljenog na konsenzusu za svladavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije i globalizacije gospodarstva. Smanje porezno opterećenje rada i promiču prelazak s oporezivanja rada na oporezivanje kojim se manje narušava tržišno natjecanje. Zamijene hitne mjere mjerama za oporavak na tržištima rada na temelju učinkovitih aktivnih politika tržišta rada, kao što su: i. podupiranje prelazaka s jednog radnog mjesta na drugo, posebno u smjeru zelenog i digitalnog gospodarstva, ii. kombiniranje mjera za rješavanje problema nedostatka vještina, jačanje prekvalifikacije i usavršavanja i pružanje ciljanih poticaja za zapošljavanje te iii. povećanje kapaciteta javnih službi za zapošljavanje kako bi se uklonile neusklađenosti na tržištu rada. Jačaju uključive i kvalitetne sustave obrazovanja i osposobljavanja. Promiču integraciju mladih, žena i ranjivih skupina na tržište rada, osiguraju primjerene radne uvjete i pristupe rješavanju problema segmentacije tržišta rada, prema potrebi razvijaju i prilagode sustave socijalne zaštite i ojačaju pristup njima kako bi se odgovorilo na izazove koji proizlaze iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 i izazove povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Osiguravaju učinkovito sudjelovanje socijalnih partnera u oblikovanju politika, jačaju socijalni dijalog i promiču kolektivno pregovaranje. Osiguravaju razmjenu i konvergenciju dobrih praksi na tržištu rada te socijalnih politika kojima se povećava gospodarska i socijalna otpornost.

3. Prate učinkovitost paketa mjera za potporu poduzećima, pružaju ciljaniju potporu solventnosti održivih poduzeća koja su bila izložena stresu tijekom pandemije te u većoj mjeri koriste instrumente vlasničkog kapitala. Poduzimaju mjere za povećanje kapaciteta okvirâ za nesolventnost radi učinkovite i pravodobne obrade stečaja i restrukturiranja duga, za maksimalno očuvanje vrijednosti i promicanje učinkovite raspodjele kapitala u realnom gospodarstvu i prekograničnim ulaganjima. Ostvare brz napredak u produbljivanju unije tržišta kapitala, o čemu je Komisija iznijela zakonodavne prijedloge u kojima je naglasak na podupiranju financiranju gospodarstva, poboljšanju mogućnosti ulaganja za poduzeća i pojedince te uklanjanju neopravdanih prekograničnih prepreka ulaganjima na jedinstvenom tržištu.
4. Nastave jačati nacionalne institucijske okvire i provoditi reforme za uklanjanje prepreka ulaganjima i preraspodjelu kapitala te osiguraju učinkovitu i pravodobnu upotrebu sredstava Unije. Smanje administrativno opterećenje poduzeća i poboljšaju poslovno okružje. Jačaju učinkovitost i digitalizaciju javne uprave. Poboljšaju upravljanje javnim financijama, među ostalim s pomoću zelenog proračuna i poboljšanjem učinkovitosti okvirâ za upravljanje javnim ulaganjima, i iskoriste revizije rashoda kako bi se poboljšali sastav i kvaliteta javnih financija, a posebno kvaliteta javnih ulaganja i ulaganja u ljude i vještine, te kako bi se javni rashodi bolje usmjerili na potrebe povezane s oporavkom i otpornošću.
5. Osiguraju makrofinancijsku stabilnost i održavaju kanale kreditiranja gospodarstva, nastave rješavati problem neprihodonosnih kredita, među ostalim praćenjem kvalitete imovine, pravodobnom i proaktivnom suradnjom s dužnicima u poteškoćama (posebno onima koji su održivi) i daljnjim razvojem sekundarnih tržišta neprihodonosnih kredita. Nastave rad na dovršetku bankovne unije s pomoću postupnog plana rada s konkretnim rokovima u vezi sa svim potrebnim neriješenim elementima i s jednakom razinom ambicije, kao i rad na jačanju međunarodne uloge eura. Nastave podupirati istraživačke aktivnosti u vezi s mogućim uvođenjem digitalnog eura.

Pri poduzimanju daljnjih koraka za produbljivanje ekonomske i monetarne unije uzmu u obzir pouke izvučene iz Unijina sveobuhvatnog odgovora gospodarske politike na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19. Nastoje ostvariti napredak u produbljivanju ekonomske i monetarne unije uz puno poštovanje unutarnjeg tržišta Unije te na način koji je otvoren i transparentan u odnosu na države članice koje nisu u europodručju.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*
